

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Projektas „Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Socialinis ugdymas
Istorija, 5–10 klasėse

Bendrujų programų atnaujinimas
Projektas

Linas Jašinauskas

ISTORIJOS BENDROSIOS PROGRAMOS (projektas)

Dalyko paskirtis

1.4. 5-6 klasių moksleivių istorijos mokymas organizuojamas kaip istorinio mąstymo formavimas(is), naudojant didaktinę istorijos mokymosi kaip tiriamojo proceso prieigą, kuomet keliant kompleksinius klausimus moksleiviai **mokomi, kaip reikia ieškoti atsakymų istorijoje.**

Kompetencijų ugdymas istorija

Išskiria ir pagal savo sugalvotus kriterijus vertina istorines visuomenės kaitos priežastis. Pateikia nagrinėjamų istorijos laikotarpių savitumo pavyzdžių. **Remdamiesi įgytomis žiniomis, paaškina svarbiausias problemas ir jų sprendimo būdus tam tikrais Lietuvos ir pasaulio istorijos laikotarpiais, pagrindžia jų pamokų aktualumą dabarčiai.**

Uždaviniai

Sužino, **ką ir kaip tiria istorijos mokslas**, įgyja žinių apie savo gyvenamosios aplinkos praeitį ir jos sąryšius su Lietuvos bei Europos istorija.

[...] geba **atpažinti ir suprasti artimoje aplinkoje esančius istorinius šaltinius, juos panaudoti istorinio pasakojimo kūrime.**

Sritys	Paaškinimas
Suvokimas	Skaityti ir suprasti istorinius tekstus, naudoti istorines sąvokas ir idėjas, būdingas aptariamam kontekstui, suvokti ir argumentuoti istorinį reikšmingumą.
Kaita ir tąsa	Istorijos kompleksiskumo atskleidimas, chronologijos suvokimas, pokyčių įvardijimas ir jų aiškinimas.
Priežastys ir pasekmės	Sąveikos ir ryšių tarp įvykių supratimas, suvokimas, kad priežastys daugiasluoksnės, motyvų ir siekių analizė, pasekmių numatymas, trumpalaikių ir ilgalaikių priežasčių ir pasekmių aiškinimas.
Istorinio tyrimo atlikimas, naudojant istorinius šaltinius	Atpažinti skirtingus šaltinių tipus ir jų įvairovę, identifikuoti istorinio šaltinio turinį, ištakas, tikslą ir kontekstą, kelti klausimus, apibrėžti problemas, vertinti, apibrėžti šaltinio naudingumą istorijos tyrime, atskirti faktus ir nuomones, atrinkti ir sisteminti informaciją iš skirtingų šaltinių.
Perspektyva ir interpretacija	Suprasti skirtingų žmonių ar grupių požiūrius, įvertinti socialinį, kultūrinį, intelektualinį, emocinį kontekstą, kuris veikė požiūrį, pripažinti, kad istorikai įvykius gali interpretuoti skirtingai, gebėti kurti ir plėtoti idėjas, kelti hipotezes ir ieškoti alternatyvių, šiuolaikiškų išvadų.
Empatija	Stengtis suprasti kaip praeityje žmonės mąstė, kaip suprato idėjas, požiūrius. Interpretuoti atsižvelgiant į praeities žmonių vertybes, požiūrį ir motyvus, moralinį aspektą.
Komunikacija	Atsižvelgiant į tikslus, pasirinkti tinkamą pranešimo formą, efektyviai komunikuoti žodžiu, raštu, skaitmeniniu būdu ir kitomis formomis, dalintis informacija, diskutuoti, argumentuojant naudotis žiniomis, supratimu ir svarbiais įrodymais.

Pasiekimų sritys

Istorinės raidos supratimas

Įvykio priežastys, dalyvių tikslai, rezultatai ir pasekmės

Įvykio (reiškinio, proceso) bruožai, ypatumai.

Istorinės asmenybės, jų veikla.

Orientavimasis istoriniame laike ir erdvėje

Chronologijos suvokimas.

Istorinės erdvės suvokimas.

Istorijos šaltinių tyrinėjimas ir interpretavimas

Istorijos šaltinio supratimas ir vertinimas

Istorijos šaltinio nagrinėjimas, interpretavimas ir taikymas

Istorinio pasakojimo kūrimas ir raiška

Istorijos sąvokų supratimas ir naudojimas

Istorinio pasakojimo kūrimas

Istorinio supratimo perteikimas

*Numatomo ugdymo
turinio struktūravimas*

*Nuoseklus mokinių
pasiekimų augimas*

*Aktualaus ugdymo
turinio numatymas*

Pasiekimų sritys Dalinės veiklos sritys	5-6 mokymosi metai	7-8 mokymosi metai	9-10 mokymosi metai
1. Istorinės raidos supratimas			
1.1. Įvykio priežastys, dalyvių tikslai, rezultatai ir pasekmės	1.1. Paaškina, kaip istorikai tiria praeitį ir kodėl svarbu žinoti apie praeityje vykusius įvykius. Nurodo akivaizdžias nagrinėjamo istorinio įvykio priežastį, dalyvių tikslą, rezultatą ar pasekmes.	1.1. Įvardyti problemas, su kuriomis susiduria istorikai, atkurdami praeitį. Nurodo svarbiausių įvykių ir reiškinių kurią nors esminę priežastį ir pasekmę; gali ją apibūdinti. Suvokia, kad yra kelios įvykio priežastys bei pasekmės ir kad kai kurios jų yra svarbesnės už kitas. Skiria įvykio priežastis nuo pasekmių; suvokia, kad priežastis sukelia įvykį, o pasekmė pasireiškia įvykiui pasibaigus. Suvokia, kad ne visi gyvenimo aspektai keičiasi vienodai, vieni dalykai keičiasi greičiau, akivaizdžiau nei kiti ir kad dažniausiai pokyčius inicijuoja kritiniai gyvenimo posūkiai; Nurodo kaitos padarinius (rezultatus), suprasdamas, jog įvykis, asmuo ar procesas turėjo svarbias pasekmes daugeliui žmonių per ilgą laiką;	1.1. Remiantis turimomis istorijos žiniomis ir įvairiais istorijos šaltiniais, paaškina, kodėl šiandienio pasaulio ir dabarties problemų ištakos glūdi praeities įvykiuose ir reiškiniuose Grindžia paties įvardintas priežastis ir pasekmes pateiktais šaltiniais ar istoriografijos pavyzdžiais; Atskleidžia priežasčių ir pasekmių tarpusavio sąsajas; atskleidžia įvykių dalyvių veiklos tikslus ir jų padarinius. Remdamasis įvykio pasekmėmis, paaškina įvykio svarbą ir reikšmę. Klasifikuoja priežastis ir pasekmes (pvz., kultūrinės, socialinės, politinės ir t.t.).

*Numatomo ugdymo
turinio struktūravimas*

*Nuoseklus mokinių
pasiekimų augimas*

*Aktualaus ugdymo
turinio numatymas*

1. Istorinės raidos supratimas

5–6 kl.

Nurodo akivaizdžias nagrinėjamo istorinio įvykio priežastį, dalyvių tikslą, rezultatą ar pasekmes.

Įvykių, procesų, reiškinių priežastys ir pasekmės; tęstinumas ir kaita; rezultatai; reikšmė.

5–6 kl.

Paaškina, kas yra istorijos faktas, įvykis; reiškinys, procesas; istorinis pavyzdys. Nurodo pagrindinį įvykio, reiškinio bruožą ar ypatumą.

Įvykio (reiškinio, proceso) bruožai, ypatumai.

5–6 kl.

Sieja istorinių asmenybių veiklą su konkrečiais istorijos laikotarpiais ir ją įvertina.

Atpažįsta asmenybę iš gerai žinomo istorinio konteksto.

Istorinės asmenybės, jų veikla.

*Susitarimai ir pamokos
kokybė*

*Numatomo ugdymo
turinio struktūravimas*

*Nuoseklus mokinių
pasiekimų augimas*

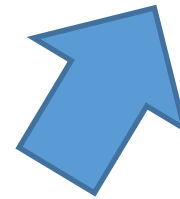
*Aktualaus ugdymo
turinio numatymas*

Istorinės raidos supratimas

Orientavimasis istoriniame laike ir erdvėje

Istorijos šaltinių tyrinėjimas ir interpretavimas

Istorinio pasakojimo kūrimas ir raiška

*5-6 klasės.
Istorinė vaizduotė
Asmuo ir valstybė
Istorija kasdienybėje
Kultūra ir tapatybė
Visuomenė ir atmintis*

*8 klasė
Viduramžiai ir ankstyvieji
naujieji laikai
Valstybė ir valdžia viduramžiais
Viduramžių visuomenė ir ūkis
Viduramžių kultūra
Paveldas ir atmintis*

Klausimai

Siūlymai

Komentarai

